

“อนามัยโพล เรื่อง เมืองสุขภาพดี ในสายตาผู้คน ”

กรมอนามัย ดำเนินการสำรวจอนามัยโพลเรื่อง “เมืองสุขภาพดี ในสายตาผู้คน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและการรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี รวมทั้งผลลัพธ์ทางสุขภาพของประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวางแผน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเมืองสุขภาพดี และสื่อสารสร้างความรอบรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยสำรวจระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน 2568 มีผู้ตอบจำนวน 1,287 คน สรุปผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเมืองสุขภาพดี

1. ท่านเคยได้ยิน หรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี หรือไม่

ผู้แบบสำรวจตอบส่วนใหญ่ เคยได้ยินหรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี ร้อยละ 81.51 ในขณะที่มีผู้ที่ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ร้อยละ 18.49 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ท่านเคยได้ยิน หรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี หรือไม่

ท่านเคยได้ยิน หรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคย	1,049	81.51
ไม่เคย	238	18.49

2. ท่านทราบหรือไม่ว่า เทศบาล/อบต.ที่ท่านอยู่ ได้รับการประเมินรับรองเป็น "เมืองสุขภาพดี"

ผู้ตอบส่วนใหญ่ทราบว่า เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ตนอาศัยอยู่ได้รับการประเมินรับรองเป็น 'เมืองสุขภาพดี' คิดเป็นร้อยละ 63.09 ขณะที่ผู้ที่ระบุว่าไม่ทราบ ร้อยละ 36.91 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ท่านทราบหรือไม่ว่า เทศบาล/อบต.ที่ท่านอยู่ ได้รับการประเมินรับรองเป็น "เมืองสุขภาพดี"

ท่านทราบหรือไม่ว่า เทศบาล/อบต.ที่ท่านอยู่ ได้รับการประเมินรับรองเป็น "เมืองสุขภาพดี"	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	812	63.09
ไม่ทราบ	475	36.91

3. ท่านเข้าถึงบริการสาธารณสุขเหล่านี้หรือไม่

เมื่อถามถึงการเข้าถึงบริการสาธารณสุขในชุมชน ผู้ตอบส่วนใหญ่เลือกตอบ 3 อันดับแรกคือ ที่พักอาศัยและชุมชนที่มีความสะอาด ถึงร้อยละ 94.41 รองลงมาคือ ร้านอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ ร้อยละ 93.40 น้ำประปาที่สะอาด และการจัดการขยะที่ดีในสัดส่วนที่เท่ากัน ที่ร้อยละ 91.22 อย่างไรก็ตาม พบว่าการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีผู้เลือกตอบน้อยที่สุด คือ สถานที่สาธารณสุขเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ที่ร้อยละ 82.05 ส้วมสาธารณะสะอาด ที่ร้อยละ 83.22 และสวนหรือสถานที่ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น (ที่สามารถเดินถึงใน 30 นาที) ร้อยละ 87.26 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ท่านเข้าถึงบริการสาธารณสุขเหล่านี้หรือไม่

ท่านเข้าถึงบริการสาธารณสุขเหล่านี้หรือไม่	ร้อยละ		
	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ
ที่พักอาศัย/ชุมชน มีความสะอาด	94.41	3.89	1.71
ร้านอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ	93.40	3.96	1.71
น้ำประปาที่สะอาด	91.22	7.07	1.71
การจัดการขยะที่ดี	91.22	7.46	1.32
คุณภาพอากาศที่ดี	89.43	8.16	2.41
สวน/สถานที่ออกกำลังกาย/สนามเด็กเล่น (เดินถึงใน 30 นาที)	87.26	10.80	1.94
ส้วมสาธารณะสะอาด	83.22	12.82	3.96
สถานที่สาธารณสุขเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ	82.05	13.13	4.82

4. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล/อบต.ในระดับใด

เมื่อถามถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล/อบต. ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ระบุว่าตนมีส่วนร่วมในระดับมาก ร้อยละ 39.32 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 38.07 และระดับมากที่สุด ร้อยละ 13.60 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล/อบต.ในระดับใด

ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล/อบต.ในระดับใด	จำนวน	ร้อยละ
น้อยมาก	48	3.73
น้อย	68	5.28
ปานกลาง	490	38.07
มาก	506	39.32
มากที่สุด	175	13.60

5. ท่านพอใจกับสถานะสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด

ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่า มีความพอใจกับสถานะทางสุขภาพในปัจจุบันของตนเองที่ระดับ "มาก" คิดเป็นร้อยละ 42.27 รองลงมาคือระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 33.33 และ "มากที่สุด" ร้อยละ 18.96 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ระบุว่าไม่พอใจกับสถานะสุขภาพของตนเองเลย ที่ร้อยละ 1.48 และพอใจในระดับน้อย ที่ร้อยละ 3.96 รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ท่านพอใจกับสถานะสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด

ท่านพอใจกับสถานะสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เลย	19	1.48
น้อย	51	3.96
ปานกลาง	429	33.33
มาก	544	42.27
มากที่สุด	244	18.96

6. ท่านคิดว่าเทศบาล/อบต.ที่ท่านอาศัยอยู่ มีส่วนช่วยให้ท่านมีสุขภาพเป็นอย่างไร

ผู้ตอบส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ตนอาศัยอยู่ มีส่วนช่วยให้ตนมีสุขภาพดีขึ้น ที่ร้อยละ 70.09 รองลงมา มีความเห็นว่าสุขภาพยังคงเหมือนเดิม ร้อยละ 23.15 อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่มีความคิดเห็นว่าสุขภาพแย่ลง ร้อยละ 1.01 และไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ 5.75 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ท่านคิดว่าเทศบาล/อบต.ที่ท่านอาศัยอยู่ มีส่วนช่วยให้ท่านมีสุขภาพเป็นอย่างไร

ท่านคิดว่าเทศบาล/อบต.ที่ท่านอาศัยอยู่ มีส่วนช่วยให้ท่านมีสุขภาพเป็นอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
สุขภาพดีขึ้น	902	70.09
สุขภาพเหมือนเดิม	298	23.15
สุขภาพแย่ลง	13	1.01
ไม่มีความเห็น	74	5.75

7. เมืองสุขภาพดี ควรมีลักษณะอย่างไร?

ลักษณะของ “เมืองสุขภาพดี” ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ เลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีการจัดการขยะที่ดี ร้อยละ 89.12 มีคุณภาพอากาศที่ดี ร้อยละ 87.88 และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ร้อยละ 85.47 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เมืองสุขภาพดี ควรมีลักษณะอย่างไร?

เมืองสุขภาพดี ควรมีลักษณะอย่างไร?	จำนวน	ร้อยละ
การจัดการขยะดี	1,147	89.12
คุณภาพอากาศดี	1,131	87.88
น้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค	1,100	85.47
ที่พักอาศัยสะอาดถูกสุขลักษณะ	1,076	83.61
พื้นที่สีเขียวสำหรับกิจกรรมสาธารณะ	1,071	83.22
สาธารณูปโภคพื้นฐานพร้อม (โทรศัพท์, อินเทอร์เน็ต, น้ำประปา, ไฟฟ้า, ถนน)	1,060	82.36
ตลาดสะอาดได้มาตรฐาน	1,058	82.21
ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์แมลงนำโรค	1,054	81.90
อาหารจากร้านอาหารสะอาดปลอดภัย	1,043	81.04
ผู้ประกอบการอาหารมีสุขอนามัยดี	1,030	80.03
ไม่มีสารเคมีอันตรายปนเปื้อน	1,022	79.41
ไม่มีมลพิษทางน้ำ	1,016	78.94
สิ่งแวดล้อมสะอาดเพียงพอ	1,004	78.01
ไม่มีเหตุรำคาญจากสถานประกอบการ	988	76.77
มาตรการป้องกันภัยพิบัติ	963	74.83

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ตอบแบบสำรวจ 1,287 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 83.76 มีอายุอยู่ในช่วง 45 - 59 ปี ร้อยละ 38.62 รองลงมาคือ 25 - 44 ปี ร้อยละ 36.29 มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐ ลูกจ้างรัฐ ร้อยละ 35.12 รองลงมาคือ อสม. ร้อยละ 25.25 และธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ ร้อยละ 12.12 ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบล และเทศบาลเมือง ในสัดส่วนที่เท่ากันที่ร้อยละ 31.47 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ร้อยละ 18.73 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	1,078	83.76
ชาย	198	15.38
LGBTQIAN+	11	0.85

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	1	0.08
15 - 24 ปี	23	1.79
25 - 44 ปี	467	36.29
45 - 59 ปี	497	38.62
60 ปี ขึ้นไป	299	23.23
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/ลูกจ้างรัฐ	452	35.12
อสม.	325	25.25
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ	156	12.12
รับจ้างทั่วไป	115	8.94
เกษตรกร	96	7.46
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	84	6.53
พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	25	1.94
เกษียณราชการ	18	1.40
นักเรียน/นักศึกษา	8	0.62
ว่างงาน/ระหว่างรองาน	5	0.39
อื่นๆ	3	0.23
เขตการปกครอง		
เขตการปกครองรูปแบบพิเศษ (กทม./พัทยา)	3	0.23
เทศบาลตำบล	405	31.47
เทศบาลนคร	233	18.10
เทศบาลเมือง	405	31.47
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	241	18.73

สรุปผลการสำรวจ

จากผลอนามัยโพล เรื่อง “เมืองสุขภาพดี ในสายตาผู้คน” ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน 2568 มีผู้ตอบจำนวน 1,287 คน พบว่า มีผู้ที่เคยได้ยินหรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเมืองสุขภาพดี ถึงร้อยละ 81.51 และไม่เคยรับรู้ ร้อยละ 18.49 โดยมีผู้ที่ทราบว่าเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ตนอาศัยอยู่ได้รับการประเมินรับรองให้เป็น “เมืองสุขภาพดี” ร้อยละ 63.09 ในขณะที่ มีผู้ที่ไม่ทราบร้อยละ 36.91

สำหรับบริการสาธารณะที่ผู้ตอบ เข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ที่พักอาศัยชุมชนสะอาด (ร้อยละ 94.41) ร้านอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ (ร้อยละ 93.40) น้ำประปาที่สะอาด และการจัดการขยะที่ดี (สัดส่วนที่เท่ากันที่ร้อยละ 91.22) ในทางกลับกัน พบว่าบริการสาธารณะที่มีการเข้าถึงน้อยที่สุด ได้แก่ สถานที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ/ผู้พิการ (ร้อยละ 82.05) ส้วมสาธารณะสะอาด (ร้อยละ 83.22) และสวนหรือสนามเด็กเล่น/ที่ออกกำลังกาย (ร้อยละ 87.26) ตามลำดับ นอกจากนี้ เมื่อถามถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง พบว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองในระดับ “มาก” (ร้อยละ 39.32) “ปานกลาง” (ร้อยละ 38.07) และ “มากที่สุด” (ร้อยละ 13.60) ตามลำดับ

ในประเด็นด้านสุขภาพ ผู้ตอบส่วนใหญ่พอใจกับสุขภาพของตนเองในระดับมาก ร้อยละ 42.27 รองลงมาพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.33 และระดับมากที่สุด ที่ร้อยละ 18.96 เมื่อถามความคิดเห็นเห็นเกี่ยวกับเมืองที่อาศัยอยู่ ส่วนใหญ่ตอบว่าเมืองที่อาศัยอยู่มีส่วนช่วยให้สุขภาพดีขึ้น ร้อยละ 70.09 สุขภาพยังคงเหมือนเดิม ร้อยละ 23.15 และมีสุขภาพแย่ลง ร้อยละ 1.01

ทั้งนี้ ลักษณะของ “เมืองสุขภาพดี” ในสายตาประชาชน พบว่าลักษณะที่ผู้ตอบให้ความสำคัญมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการจัดการขยะที่ดี (ร้อยละ 89.12) มีคุณภาพอากาศที่ดี (ร้อยละ 87.88) และมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค (ร้อยละ 85.47) ตามลำดับ

ข้อเสนอจากผลการสำรวจ

จากผลอนามัยโพล “เมืองสุขภาพดี ในสายตาผู้คน” มีข้อเสนอต่อกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และกองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ กรมอนามัย เพื่อนำผลอนามัยโพลไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ใช้ประกอบการวางแผนส่งเสริมการพัฒนาเมืองสุขภาพดี ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดย

- สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ยกย่องคุณภาพบริการสาธารณะ โดยเฉพาะด้านที่ยังมีอัตราการเข้าถึงต่ำ ได้แก่ 1) สถานที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ 2) ส้วมสาธารณะสะอาด 3) สวนสาธารณะ/สถานที่ออกกำลังกาย/สนามเด็กเล่นที่เข้าถึงได้ในระยะเดินถึง
- พิจารณาจัดทำเกณฑ์ขั้นต่ำหรือข้อกำหนด (Minimum Standards) สำหรับเมืองสุขภาพดีในประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญ เช่น ระบบจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพอากาศที่ดี น้ำสะอาดและปลอดภัยสำหรับอุปโภคบริโภค เป็นต้น
- ใช้ข้อมูลจากอนามัยโพลเพื่อติดตามผลในระดับพื้นที่ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของเมืองสุขภาพดีในเชิงรูปธรรมและเชิงคุณภาพจากมุมมองของประชาชน

2. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการสื่อสาร สร้างความรอบรู้ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน จากผลอนามัยโพลพบว่า ยังมีผู้ที่ไม่เคยรับรู้เกี่ยวกับโครงการ “เมืองสุขภาพดี” ร้อยละ 18.49 และไม่ทราบ

สถานะการรับรองเมืองสุขภาพดี ร้อยละ 36.91 ในขณะที่ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.32 และปานกลาง ร้อยละ 38.07 ซึ่งยังมีโอกาสพัฒนาให้เพิ่มขึ้น ดังนี้

- เสริมสร้างการรับรู้และการสื่อสารสาธารณะอย่างทั่วถึง พัฒนาช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง “เมืองสุขภาพดี” ส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชน และ อสม. เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูล จัดเวทีคืนข้อมูลเมืองสุขภาพดีเพื่อเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับโครงการ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน
- สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของการพัฒนาเมือง และพัฒนาเครื่องมือหรือกลไกให้ประชาชนสามารถเสนอข้อคิดเห็นและติดตามผลการดำเนินงานได้อย่างโปร่งใส

ช่องทางการเข้าถึงผลอนามัยโพล เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

ผลอนามัยโพล ประเด็น “เมืองสุขภาพดี ในสายตาผู้คน” สสำรวจระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน 2568 มีไฟล์รายงานสรุปผลอนามัยโพล ที่เผยแพร่เพื่อให้ผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ สามารถเข้าถึงได้ที่ website กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ <https://hfd.anamai.moph.go.th>

โดย คณะทำงานขับเคลื่อนอนามัยโพล ปีงบประมาณ 2568
กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
16 กรกฎาคม 2568